TV tükör

● *Farsangi külsőt öltött az Ablak, de hagyományos szokásain — szerencsére — nem sokat változtatott. Szolgáltató műsornak nevezik, s kétségtelen ad ugyan műsorajánlatot, felhívja a figyelmet növényvédő szerekre, vagy éppen a ház körüli aktuális teendőkre, valójában földönjáró magazin ez, amely megpróbál a hétköznapi ember közelében maradni, s a hét végeken arról beszélni, ami feltehetően, kisebb vagy nagyobb mértékben, a közvéleményt foglalkoztatja. Legfőbb erénye talán a kötetlenség; végre egy televíziós műsor, amelyben nem szégyellik, ha a rendezőnek le kell szólni a stúdióba: ugyan nyomja már meg a mikrofongombot a beszélő, mert különben nem hallik a hangja. S az is inkább erényévé, mintsem hátrányává válik, ha éppen véletlenül egyszerre többen akarnak megszólalni. Ami igazán „megdobta" az Ablakot, hogy felfedezte a városi közösségi televíziókat, ahonnan nemcsak jó riportokat kapnak — mint tegnap Zalakarosról —, hanem olyan közreműködőket is, akik egyenrangú partnerei a pesti, rutinosabb kollégáiknak. Végre egy olyan műsor, amely nemcsak szándékai, hanem gyakorlata szerint is az országban gondolkodik. Nem mentes mindig a túldimenzioltságtól sem, például a tegnapi adóügy olyan óriási téma, hogy önmagában elvitte volna az egész műsoridőt; viszont a néző is kicsit kínosan érezte magát, amikor az illetékesbe minduntalan belefojtják a szót, s ez akkor is így van, ha néha ingerlőek a válaszok. Ez örök problémája minden élő magazinműsornak: az idő szorítása miatt valósággal korbáccsal kell hajtani a meghívottakat, de egy bizonyos ponton túl ezt a néző sem szereti. Egyetlen megoldás: a kevesebb itt is több lehet. Mert úgy egyébként az Ablak mára a televízió talán legérdekesebb élő műsorává vált.*

— bel—

□ A LISZT FERENC KAMARAKÓRUS, PÁRKAI ISTVÁN vezényletével ad hanversenyt 20-án, szombaton délelőtt 11 órakor a Régi Zeneakadémia Liszt Ferenc kamaratermében. Közreműködik Ney Gábor zongorán.

□ SZABADOS GYÖRGY dzsesszestjét tartják március 22-én, este 7 órától a Petőfi Csarnokban. Az est címe: A szarvassá vált fiak (közreműködik: Johannes Bauer).

□ MATUZ ISTVÁN (fuvola) „ária- és dalestje" 19-én, fél 8-kor lesz a Régi Zeneakadémia Liszt Ferenc Kamaratermében. Közreműködik Végvári Csaba (zongorán).

ÚJDONSÁGOK AZ OPERAHÁZBÓL

Bizonyíték — videón

Temesi Mária világkarrierje — hat év alatt

Közismert tény, hogy a magyar énekművészet kitűnőségeit mind gyakrabban hívják külföldi vendégszereplésre. A nemzetközi impresszáriócégek figyelemmel kísérik az operatársulat művészeinek munkáját, szereptudását, s — amennyiben a magyar Operaház vezetősége erre lehetőséget ad — előnyös szerződésekkel kínálják meg az énekeseket. Márpedig, ahogy azt *Petrovics Emil* igazgató már kifejtette, ezekre az utazásokra a lehetőség szerint alkalmat teremt. *Pitti Katalin, Tokody Ilona, Gulyás Dénes, Pogány László* nevét éppen úgy ismerik külföldön, mint *Sólyom-Nagy Sándorét* vagy *Leblanc Győzőét*. Ők méltó utódai *Németh Máriának, Svéd Sándornak, Székely Mihálynak.*

Az utóbbi időben új név csatlakozik a külföldön legkeresettebb magyar énekesnőkhöz: *Temesi Mária.* A világ sok operaházában énekelt már híres partnerekkel; budapesti fellépéseinek teljesítése után csaknem folyton úton van. Milyen sikerrel énekel? Ez idehaza könnyen ellenőrizhető. Nemcsak a külföldi lapok kritikáiban találunk bizonyítékot, hanem egy új eszközben is. Temesi Mária ugyanis videofelvételekkel tér haza, s a fellépéseit rögzítő kazettákról felhangzik az éneklését követő bravózás és tapsvihar.

— Hogyan kezdődött mindez?

— 1981 óta vagyok az Operaház tagja — mondta. — A Lohengrin Elza-szerepében debütáltam *Patane* betanításában. Ez nyomban nagy siker volt, utána hamarosan meghívtak ugyanerre a szerepre a drezdai operaházba. Az ottani sikerre való tekintettel felkértek ismét Elza szerepére a berlini Staatsoperbe. Alakításomnak híre támadt, így további meghívásoknak tehettem eleget. A következő állomás Madrid volt, tavaly augusztusban Görögországba hívtak. Athénban az Akropolisz lábánál lévő nyitott színpadon, ötezer néző előtt volt váratlan nagy sikerem a Wagner-opera női főszerepében.

— Hol volt legutóbb?

— Ezen a héten jöttem meg Drezdából. Ott a Semper Oper színpadán énekeltem két Elzát, de haza kellett térnem, mert itthon Éva szerepe várt a Nürnbergi mesterdalnokokban. Meg kell jegyeznem, hogy a drezdai opera megnyitásán felhangzó Lohengrinben én voltam az első Elza.

— Itthon?

— A repertoárszerepeimben, tehát az Anyeginben, a Don Giovanniban, az Ecce homóban változatlanul fellépek, új feladatom az évadban nem lesz, bár Petrovics Emil igazgató rám bízta ugyan Izolda szerepét a Tristanban, ám szerencsére felismerte, hogy

ez túl korai feladat nekem. Külföldön azonban volt két premierem. Az egyik Toulouse-ban, ahol *Francesco Ciléa* Adriana Lecouvreur című zenedrámájának címszerepét énekeltem, a másik a berlini Komische Operben zajlott le, ahol Santuzza voltam a Parasztbbecsület bemutatóján. Én is részt vettem az Operaház társulatának wiesbadeni vendégjátékán, ahol Donna Annát énekeltem a Don Giovanniban. Lelkes fogadtatásunk volt. Szeptemberben ugyanezzel a szereppel eljutottam Hamburgba is — beugrással. A múlt esztendőben egy hónapot töltöttem az Egyesült Államokban, közelebbről Philadelphiában. Ott Boito Mefistofele című operájának Elena szerepében debütáltam, amely igen nagy hangkvalitásokat követel. A külföldi operaházakban természetesen minden művet az eredeti nyelven kell énekelni. Így történt ez Philadelphiában is ahol olasz volt a szöveg. Ezt a vendégjátékot a két évvel ezelőtti Pavarotti énekversenyen elért győzelmemnek köszönhettem, s minden valószínűség szerint folytatása is várható.

— Következő utazása?

— Májusban öt Toscaelőadást énekelek Toulouse-ban a Théatre du Capitol színpadán.

Kristóf Károly

Beosztása: menedzser

Egy új ember, új munkakörben, beosztásban kezd dolgozni az Állami Operaházban. Pozíciója: *menedzser.*

Erős Péter, aki reklámfilmrendező és operatőr, s az idegenforgalom egyik aktivistája — nagy kedvvel és nagy tervekkel lát munkához. Miért kell menedzselni az Operaházat, ahova amúgy se könnyű jegyet kapni? — kérdeztem tőle, mire azt válaszolta, hogy a telt ház például többször nem jelent zsúfolt nézőteret. Az ismert probléma: bérletek, amelyeknek egy-egy előadására nem mennek el a bérlők. A művészeknek rossz érzés foghíjas sorok előtt énekelni, ugyanakkor, amikor sokan kívül szorulnak. Akut probléma, segíteni kell ugyanúgy, mint a megbetegedések, helyettesítések gondján. Számítógépbe szeretnék betáplálni a szomszédos országok énekeseit és a művészek repertoárját is, ha valaki a szereposztásból megbetegszik, tudják, honnan kérjenek vendégművészt — Pozsonyból, Varsóból, Szófiából.

Erős Péter egyik konkrétan megfogalmazott feladata az Operaház és az utazási irodák, szállodák kapcsolatának fejlesztése. Részben a külföldre eljutó prospektusokban kellene színvonalas fotók mellett jó ajánlatokkal megjelenni, felkelteni az érdeklődést, és fokozni a konvertibilis árú jegyértékesítést.

A népszerűsítést szolgálhatná olyan idegenforgalmi program kialakítása, amikor az Operaházban teremtenének lehetőséget meghatározott időpontú látogatásra. Bemutatnák a külföldi turistáknak, hogyan próbálnak, hogyan készítik a kellékeket a műhelyekben, hogyan varrja a királyi köntösöket a szabó. Valutáért nézhetne a belvilágra a hazánkba látogató.

És ezernyi mindenféle. Idegen nyelvű prospektus mutatná be az éves repertoárt, amit terjesztenének mindenhol, ahol külföldi érdeklődő megfordul. Új, népszerűsítő rangos kiadványok megjelentetéséhez kiadók, szponzorok keresése. Most a balett-társulat érezné ennek égető szükségét. Egy olyan könyvnek, ami róluk szól, főleg azoknak, akik külföldön vagy külföldről jönnek el megnézni produkciójukat.

Az Operaház művészeiről, mondja a menedzser, viszonylag kevés szó esik, a sajtó nem kényezteti el őket, ami a portrékat, interjúkat illeti. Ezt is feladatának tartja, miközben maga is ismerkedik a művészekkel — kíváncsi, kérdő, gyanakvó, bizalmatlan és reménykedő arcok fogadják.

(bende)

MARATONI SOROZAT AZ ERKEL SZÍNHÁZBAN

OKÉ, NEOTON!

Több mint 2600 nézőnek jut hely az *Erkel Színházban.* Éppen ezért különösnek hatott, amikor a *Neoton Família* nemrég meghirdette: ebben az évben *18* alkalommal lép erre a színpadra. Nem akármilyen megméretésnek ígérkezik, s ilyesfajta feladatot más magyar zenekar aligha vállalhat. A jegyek szépen fogytak, s tudomásom szerint rendkívül gyorsan *öt telt házat* eladtak.

Az első színházi koncert néhány napja volt, s választ adott arra a kérdésre: mennyire időálló a *Neoton Família* zenéje, képes-e a társaság a megújulásra, a továbblépésre? Kérdés volt az is: vajon egyáltalában kiket érdekel napjainkban az ilyesfajta zene? A statisztikák azt jelzik: évek óta hatalmas példányszámban adják el a Família lemezeit, koncertjeik több éve telt házasak, szívós, kitartó munkával Ázsiában is megvetették lábukat, sőt, a szöuli olimpia megnyitóján ott lesz *Csepregi Éva,* az NSZK-ban élő *Mándoki László,* s eléneklik a *Korea* című számot.

Megint más az üzlet és más a zene, mondhatná bárki, s így igaz. *Évát, Ádámot* és a többieket a közönség egy része hosszú ideje szereti. Ezúttal tapasztalhattuk: még el sem kezdődött a koncert, máris zúgott a vastaps. Egyaránt tapsolt gyermek és felnőtt. S ez a válasz: a Neoton zenéje több korosztályhoz is szól.

Hiszik, nem hiszik, a Neoton ezen az első estén lámpalázas volt. Pedig egész délelőtt próbált, de hiába, egy váratlan közjáték nehezítette a helyzetet: elromlott a mikrofon. Természetesen nem volt rideg a hangulat, csak az első felvonás nem a szokásos forró sikert hozta. Tetszett a látványos, magas színvonalú dobszóló és az *O. K. Gorbacsov* című szám (szerzője a világhírű *Bob Heatlie*). Tudomásom szerint kurrens cikké vált hetek alatt a nemzetközi poppiacon. S mi lesz, ha a Neoton egyszer Moszkvában is eljátssza? Valószínűleg ott is szívesen hallgatják.

Csak rutinos együttes képes arra, ami megtörtént: a koncert második részében bombasikert aratott. (Közben meggyőződhettünk a billentyűs-zeneszerző-énekes *Jakab György* kiváteles tehetségéről is.) Jött a slágerdömping: *Santa Marija, Yo-yo,* és a végén: *Párizsi lány.* Amelyben *Csepregi Éva* átlépte a popénekesnők korlátait: már-már valódi színészi képességeit fedezhettünk fel.

S miként lehetne röviden summázni a látottakat? *O. K., Neoton!*

Riskó Géza

□ A LISZT FERENC KAMARAZENEKAR koncertjét február 15-én, hétfőn este fél 8-kor rendezik meg a Pesti Vigadóban. Művészeti vezető Rolla János, klarinéton közreműködik Kovács Béla.

□ A MAGYAR RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ GYERMEKKÓRUSA Igó Lenke, Thész Gabriella és Reményi János vezényletével ad hangversenyt február 16-án, kedden déli 1 órakor a Magyar Nemzeti Galériában. Közreműködik zongorán Sz. Bécsi Gizella.

□ ITT A FARSANG, ITT A BÁL címmel gyermekkézműves-foglalkozást tartanak február 20-án, szombaton délelőtt fél 11-kor a Pedagógusok Fáklya Klubjában (VI., Csengery u. 68.).

□ ANGELUS IVÁN ÉS BERGER GYULA előadói és szerzői estje Modern tánc címmel 19-én, pénteken 7 órakor kezdődik a Budai Vigadóban.

VARJAS ENDRE:

Az én házam — az én váram

Még csak egy padlószőnyeg és egy hatalmas habszivacs derékalj — enynyi volt Fannika garzonjának minden berendezése. Hanyatt feküdtek a habszivacson. A lány feje Gál jobb karján nyugodott.

Fannika tegnap perkálta le az OTP-ben a „beugrót". Öt éve gyűjtött megszállottan, megragadva minden filléres pluszmunkát, három esztendeje várakozik, s több mint egy éve kezdett csomagolni, mert azóta minden hétre hitegették — de most végre a kezébe nyomták a kulcsokat, miután nyolc vagy nyolcvan, vagy nyolcszáz példányban aláírták vele a szerződést.

Lakása van. Eddig csak szobája — egészen pontosan szólva: cselédszobája volt a szülei lakásában. A saját lakás hetedhét határnyi távolságra volt ettől a keskeny és zsúfolt lyuktól, ahol sosem maradhatott egészen egyedül, ahol állandóan magán érezte anyja, apja, nővére óvó, ellenőrző figyelmét. A saját lakás a harminchárom éves lánynak új élet kezdetét jelentette. Életfogytig szóló adóssággal persze, de hát kit érdekelt ez most?

Hanyatt feküdtek a habszivacson, Gál félig lehunyt szeme a kissé sárguló tetőtapétára vetítette futó elképzeléseit, hogyan fogja olcsón és praktikusan berendezni Fannikának a szűk kis szobát. Szerette az ilyen munkát, olykor — gazdagabb ismerőseinek — némi anyagi ellenszolgáltatás fejében lakberendezést is vállalt, afféle kulcsra kész szolgáltatást. A lakótelepi betonkalickákat ki nem állhatta ugyan, nyomasztotta alig több mint két és fél méteres „belalacsonyságuk". Most mégis együtt örült Fannikával, tervezgetett és számolgatott. A szerelem vak.

— Lakáskultúrába való szuperkéglit csinálok neked — mondta Gál a lánynak. — Minden a falra fölcsukható lesz, az ágy, az étkezőasztal. És amikor az ágy meg az étkezőasztal föl lesz csukva a falra, a maradék helyen akár tánctermet nyithatsz.

Hogy Gál és Fannika „összejöttek", az kisebbfajta botránynak számított a főosztályon. Minike, a gépírónő, akinek néhány évvel ezelőtt komoly tervei voltak Gállal (és talán mind mostanáig sem tett le róluk egészen), méregtől sziszegve tett megvető nyilatkozatokat vállalatszerte „bizonyos nőkről", akik nem bírnak ellenállni a főnökök csábításának. Még ősellenségével, Nusi nénivel, a kézbesítőnővel is békét kötött, hogy közösen szapulják az „ifjú párt".

Fannika tizenkét éve volt a cégnél, közben végezte el a középiskolát, műszaki rajzoló képesítést szerzett, mindenféle tanfolyamokra jelentkezett. Lelkes amatőr fotográfusként portrékat készített mindenkiről, aki megkérte rá, csak az anyagköltséget számolta fel, olykor még azt se. Minthogy Gál tömérdek maszek munkát vállalt, gyakran adott rajzolni valót a lánynak, akivel ez okból igen jóban volt, beszámoltak egymásnak kezdődő-befejeződő szerelmeikről. Gál mindig szerét ejtette, hogy néhány kedveskedő mondattal udvaroljon Fannikának, aki kacéran visszajelzett ugyan, de nyilvánvalóvá tette azt is, eszében sincs, hogy éppen aktuális vőlegényét odahagyja egy ilyen léha és csapodár alakért. Most azonban, hogy Gál a tavaszon szakított Julával és a nyár végén Fannika is kiadta az útját Alinak, akivel már hosszú évek óta jegyben járt, hiába — valahogy semmi sem volt természetesebb, mint össze-

Film, irodalom

A csehszlovákiai februári győzelem 40. évfordulója alkalmából két kulturális esemény színhelye lesz a napokban a budapesti Csehszlovák Kulturális és Tájékoztató Központ, illetve a VI. kerületben a Rózsa Ferenc utcai csehszlovák klub. A CSKTK-ban február 17-én, szerdán *Petr Bezruc* költő műveiből rendeznek irodalmi estet. Ő a századforduló cseh költészetének legjelentősebb képviselője volt. Verseit *Bodor Tibor* színművész tolmácsolja. A csehszlovák klubban február 22-én, hétfőn, *Jaroslav Balik* rendezővel találkozhatnak a filmbarátok, s megtekinthetik a nemzeti művész *Z. K. rendező születésnapja* című filmjét is.

(MTI)